

Handboek ondersteuning SBO HKC De Wereldboom

Stichting Kolom
2021-2022

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Hoofdstuk 1: Visie op onderwijs en zorg	5
Visie	5
1.2. Visie op passend onderwijs	6
Hoofdstuk 3: De organisatie van de ondersteuning	9
3.1 Cyclus van handelingsgericht werken op groepsniveau	9
3.2. Groepsbespreking en leerlingbespreking	11
3.2.1. Groepsbespreking	11
3.2.2. Leerlingbespreking	12
3.2.3. Werkoverleg?	12
3.3. Zorgbreed Overleg (ZBO)	12
Hoofdstuk 4: Didactisch en Pedagogisch handelen	14
4.1 Didactisch handelen	14
4.2 Pedagogisch handelen	14
Hoofdstuk 5: Aanbod, toetsen, observatie en rapportage	16
5.1. Leerroutes	16
5.2. Leerrendementsverwachting/DLE	16
5.3. Het leerlingvolgsysteem	17
5.4. CITO	17
5.5. Volgmodel Kijk!	18
5.6. Sociaal emotionele observatie ZIEN!	18
5.7. Toetskalender	18
5.8. Dossiervorming	18
5.9. Communicatie met ouders	20
Hoofdstuk 6: Taken binnen de ondersteuningsstructuur	20
6.1. Taken van de groepsleerkracht	21
6.2. Taken van de intern begeleider	21
6.3. Taken van de directeur	22
6.4. Taken van de orthopedagoog:	22
6.5. Extra ondersteuning	22
6.5.1 Logopedie	23
6.5.2. Kinderoefentherapie	23
6.5.3. Speltherapie	23

6.5.4. Leesbegeleiding	23
6.5.5. Specialistische Jeugdhulp in het Speciaal Onderwijs (SJSO)	23
6.5.6. Ouder-Kind Team	23
Hoofdstuk 7: Bijlagen	24
7.1. Format OPP	24
7.2. Format Groepsplan	24
7.3. Schoolstandaard en leerlijnen	24
7.4. Bijlage ZBO	24
7.5. ZBO Vraagstellingsformulier	24

Inleiding

Voor u ligt het handboek Onderwijsondersteuning van SBO De Wereldboom. Onze school is onderdeel van stichting Kolom. In dit document wordt beschreven hoe de onderwijsondersteuning binnen onze school is georganiseerd en vormgegeven.

Om de ondersteuning te realiseren voor alle leerlingen gebruiken we deze ondersteuningsstructuur als basis voor ons handelen. De structuur legt de basis voor de vorm en geeft de richting van de ondersteuning aan. Voor plaatsing op SBO De Wereldboom is een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) nodig van Passend Onderwijs Amsterdam-Diemen.

In dit handboek Onderwijsondersteuning is getracht een zo volledig mogelijk beeld te geven van de organisatie van de ondersteuning op SBO De Wereldboom. Dit handboek wordt jaarlijks geëvalueerd en indien noodzakelijk aangepast.

Hoofdstuk 1: Visie op onderwijs en zorg

1.1. Visie

De Wereldboom helpt kinderen tot bloei te komen zodat zij vol vertrouwen de wereld gaan ontdekken. Onze kernwaarden zijn bepalend voor ons denken en doen. Met de keuze voor deze kernwaarden laten we zien dat wij het gedachtegoed van het hedendaags Humanisme en de Vreedzame School belangrijk vinden. Onze kernwaarden zijn:

Samen leren leven

Samen opgroeien tot vreedzame, democratische wereldburgers.

Groen & Gezond

Zorgen voor de natuur, zoals de natuur voor ons zorgt.

Iedereen een 10!

Er mogen zijn om nog meer te kunnen worden. Je bent perfect zoals je bent, maar we nodigen je wel uit om jezelf uit te dagen en daarop te reflecteren.

We vinden het belangrijk dat leerlingen plezier hebben in school.

Wij stimuleren de brede ontwikkeling in cognitie en gedrag, zodat leerlingen beter leren functioneren in school en optimaal profiteren van het huidige en toekomstige onderwijsaanbod. Hiertoe bieden wij de juiste aanpassingen in de leeromgeving.

Voor het welzijn en de ontwikkeling van de leerling zetten wij ons in voor een goede samenwerking met ouders en werken wij aan een wederzijds vertrouwen.

In onze visie zijn de volgende uitgangspunten van belang om te komen tot goed onderwijs voor de leerlingen:

- de leerlingen met plezier naar school laten gaan;
- de leerlingen succeservaringen laten opdoen;
- een veilige omgeving creëren;
- structuur en duidelijkheid bieden;
- stimuleren van de cognitie;
- ouders betrekken bij de ontwikkeling van hun kind;
- samenwerken met specialistische (jeugd)zorg;
- werken met een deskundig en gemotiveerd team

Visie op ontwikkeling van jonge kinderen

Een jong kind dat nog volop in ontwikkeling is leert op een andere manier nieuwe kennis en vaardigheden dan een kind van een jaar of zes, zeven. Jonge kinderen worden van binnenuit gedreven tot leren. Het jonge kind leert vooral door context, interactie en ervaring. Het kind leert onbewust en impliciet. Het brein is nog volop in ontwikkeling. Pas op zes- of zevenjarige leeftijd is de cortex zodanig gerijpt dat er sprake is van cognitief (bewust en expliciet) leren. In de cortex liggen de complexe functies, waaronder de executieve functies, die voor cognitief leren belangrijk zijn.

Het jonge kind heeft nog een grote behoefte zelf de wereld te ontdekken en te onderzoeken op de manier die bij hem past; al spelend en explorerend doet het nieuwe ervaringen op en leert het nieuwe kennis en vaardigheden. In al zijn belevingen gebruikt het alle zintuigen tegelijkertijd; kijken en luisteren, voelen en manipuleren, bewegen.

Uitgangspunten bij deze zienswijze zijn:

- de ontwikkeling van het zelf, de gerichtheid op de ander, de gerichtheid op de omringende wereld (de echte, symbolische en abstracte wereld), de fysiek-neurologische ontwikkeling, de ontwikkeling van het leren.
- de basale ontwikkelingsbehoeften: emotioneel welbevinden, autonomie, relatievorming, competentie én exploratie.

Het gaat er bij deze aspecten niet alleen om hoe het kind zich ontwikkelt, maar ook welke betekenis deze ontwikkeling voor het kind zelf heeft. En daarnaast wat het kind in de dagelijkse situatie met die ontwikkeling doet, zodat datgene wat hij zich eigen gemaakt heeft, ook functioneel voor hem is.

Voorbeelden van hoe ook jonge kinderen op de Wereldboom worden gestimuleerd op de basisvoorwaarden competentie, autonomie, relatie: er is ruimte voor leerlingen om hun eigen spel- en activiteit keuzes te maken, leerlingen hebben binnen hun eigen mogelijkheden een taakje voor een goed verloop van het groepsgebeuren ('we zorgen er samen voor dat iedereen zich fijn voelt in de groep, de groep netjes blijft' etc.), leerlingen worden actief gestimuleerd samen te werken en te spelen, er is veel aandacht voor het zelf (leren) oplossen van een probleem, zelfstandig spelen en werken maar ook samen, zelfredzaam zijn. Lessen en materialen van de Vreedzame school sluiten hierbij aan.

De leerlingen hebben over het algemeen geen vaste tafel en stoel; ze worden uitgenodigd met verschillende kinderen diverse activiteiten te doen. Ook hebben hierdoor de hoeken een 'eigen' functie; de tafel bij de materialenkast is bedoeld voor het werken met die materialen, op de tafel bij de rekenmaterialen wordt gerekend.

De leerkracht biedt kennis en activiteiten aan die aansluiten bij de zone van naaste ontwikkeling van het kind, zodat het kind zich verder kan ontwikkelen, waarbij rekening wordt gehouden met het huidige ontwikkelingsverloop én de mogelijkheden die dicht in het verschiet liggen.

De ontwikkeling van jonge kinderen kent vaak een grillig verloop; het is niet altijd gelijkmatig en kan ook sprongsgewijs gaan en op veel gebieden zien we een cyclische ontwikkeling. Na een volgend stapje volgt dikwijls de stabiliseringsfase. Het is van groot belang het kind primair met zichzelf te vergelijken om hen recht te doen.

Niet alle kinderen ontwikkelen zich volgens beschreven ontwikkelingslijnen. Soms worden fasen of delen daarvan overgeslagen. Bij sommige kinderen is het niet uitontwikkelen van bepaalde fasen wél van grote invloed op de brede ontwikkeling. Er wordt dan een onvoldoende stevige basis opgebouwd met mogelijke grote gevolgen voor de voortgang van hun ontwikkeling. Daarom moet de ontwikkeling doorlopend gevolgd worden (zie paragraaf Handelingsgericht werken). Door gerichte observaties wordt een algemeen beeld gevormd van de ontwikkeling (in vergelijking tot wat op grond van de leeftijd verwacht mag worden) en kunnen deze hiaten in beeld worden gebracht. Hiermee wordt een gericht aanbod en begeleiding geformuleerd.

1.2.Visie op passend onderwijs

Stichting Kolom participeert in het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Amsterdam-Diemen. De visie van het SWV is: Ieder kind verdient een goede onderwijservaring: veilig, met plezier, waar competenties en talenten tot hun recht komen. We zorgen voor een divers en dekkend aanbod van basisonderwijs en speciaal (basis)onderwijs in Amsterdam en Diemen. Op een deskundige en heldere manier. Met ouders en onze partners in en om de school. Want, ontwikkelen doen we samen.

1.3.Uitgangspunt van onze onderwijsondersteuning

Uitgangspunt van onze onderwijsondersteuning is het zo goed mogelijk afstemmen van het onderwijsaanbod op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. We werken daarbij opbrengst- en handelingsgericht en planmatig. Dat wil zeggen dat we ons concentreren op het verzamelen van die informatie over de leerling die bij kan dragen aan ons handelen.

Afstemming van het onderwijsaanbod op de onderwijsbehoeften van de leerling is cruciaal.

Diagnostiek, advisering en begeleiding richten zich op het verbeteren van deze afstemming: het wegnemen (of afzwakken) van factoren die een 'probleem' in stand houden, het versterken van de positieve aspecten en het zoeken naar een aanpak die werkt. Deze activiteiten richten zich op wat een kind nodig heeft om bepaalde doelen te bereiken en welke aanpak een positief effect heeft.

Hoofdstuk 2: Toelating, verwijzing, verwijdering en zorgplicht

Voor de toelating, verwijzing en verwijdering van leerlingen volgen wij de Wet op het Primair Onderwijs. De beslissing over toelating, schorsing en verwijdering van een leerling berust bij het bevoegd gezag.

Op onze website (www.hkcdewereldboom.nl) vindt u het schoolveiligheidsplan waaraan wij ons gedrag kunnen toetsen.

Voor het aanmelden, in- en uitschrijven van een kind maken wij gebruik van een vastgestelde procedure. Het schoolondersteuningsprofiel (SOP) is leidend als het gaat om de vraag of de leerling het beste op zijn of haar plek is op De Wereldboom. Het SOP beschrijft de onderwijsondersteunings- en begeleidingsmogelijkheden van de school en beschrijft waar de grenzen liggen van de ondersteuningsmogelijkheden. Aanmelden op SBO De Wereldboom gaat via een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) van Passend Onderwijs Amsterdam-Diemen.

Een leerling wordt op de Wereldboom geplaatst wanneer hij/zij een toelaatbaarheidsverklaring voor SBO heeft ontvangen van het Samenwerkingsverband Amsterdam-Diemen en is aangenomen na de intakeprocedure.

Om binnen het SBO te kunnen ontwikkelen moet een leerling kunnen functioneren in een groep van maximaal 16 leerlingen (kleuters 12 leerlingen). Daarnaast moet de leerling aanwijzingen kunnen opvolgen van de leerkracht. Leerlingen worden ingedeeld op basis van didactische leeftijd en waar het mogelijk is op basis van didactische ontwikkeling.

Op De Wereldboom hebben we een intakeprocedure om te bepalen of deze school passend is voor de aangemelde leerling.

In een ZBO wordt binnen drie weken na aanmelding besloten of een leerling wel of niet wordt toegelaten. Dit besluit gebeurt op basis van dossieronderzoek en eventueel met een gesprek met betrokkenen. Leerlingen worden bij voldoende plaats direct na het besluit toegelaten.

Schoolbesturen hebben met de komst van passend onderwijs, sinds 1 augustus 2014, zorgplicht. Dit houdt in dat ze verplicht zijn om een passende onderwijsplek te vinden voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. Deze zorgplicht is opgenomen in de Wet passend onderwijs. Wordt een leerling met extra ondersteuningsbehoeften schriftelijk aangemeld bij een school, dan moet de school een passende plek zoeken.

Er zijn 3 mogelijkheden:

- een aanbod op de eigen school (de school van aanmelding);
- een aanbod op een andere reguliere school;
- een aanbod op een school voor (voortgezet) speciaal (basis) onderwijs.

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft voor 4 situaties stroomschema's ontworpen. Deze schema's helpen scholen bij het uitvoeren van hun zorgplicht bij schriftelijke aanmelding van een leerling met extra ondersteuningsbehoeften. De schema's zijn te vinden op de website 'Passend onderwijs'

<https://www.passendonderwijs.nl/brochures/stroomschemas-zorgplicht/> en helpen in onderstaande situaties:

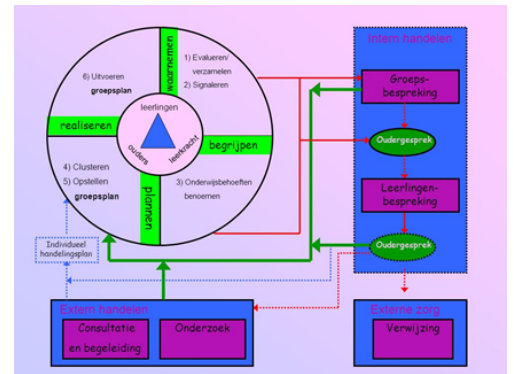
- aanmelding van een nieuwe leerling in het primair onderwijs;
- aanmelding van een nieuwe leerling in het voortgezet onderwijs;
- aanmelding van een nieuwe leerling in het (voortgezet) speciaal onderwijs;
- een leerling zit al op een reguliere school als blijkt dat hij extra ondersteuning nodig heeft.

Hoofdstuk 3: De organisatie van de ondersteuning

Handelingsgericht werken vormt de structuur van de interne ondersteuning en begeleiding.

De ondersteuning is gebaseerd op het cyclische stappenplan volgens het handelingsgericht werken:

1. Waarnemen (Data)
2. Begrijpen (Duiden)
3. Plannen (Doelen)
4. Uitvoeren (Doen)

Wanneer een leerling start op SBO De Wereldboom wordt vanuit de documenten (het dossier) die bekend zijn een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld.

Kennismakingsgesprek leerkracht

Ongeveer twee weken nadat het kind gestart is op school maakt de leerkracht een afspraak voor een kennismakingsgesprek met de ouders. In dit kennismakingsgesprek vragen wij ouders om ons te helpen hun kind beter te leren kennen. Daarnaast worden wederzijdse verwachtingen uitgesproken.

Het Start-OPP

Binnen zes weken wordt een start OPP opgesteld door de intern begeleider, op basis van dossiergegevens, observaties en screening door de logopedist en de kinderoefentherapeut. Vervolgens wordt dit aangevuld de leerkracht en besproken in het ZBO. Daarna volgt er een gesprek met de leerkracht en ouders om het start OPP door te spreken. Ouders ontvangen een exemplaar van het OPP en leveren een ondertekend exemplaar in bij school. Het is een wettelijke bepaling dat de ouder het OPP ondertekent.

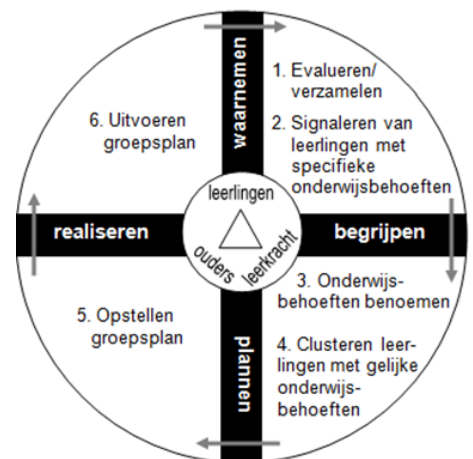
Het OPP wordt twee keer per jaar geëvalueerd door de leerkracht. Daarnaast worden bijzonderheden als onderzoeksresultaten, bijzonderheden in de thuis- of schoolsituatie toegevoegd, gedurende het schooljaar. (zie bijlage OPP).

Wij gaan voor het bepalen van de lange termijn doelen in het OPP uit van de referentieniveaus die voor taal en rekenen zijn vastgesteld, die concreet gemaakt worden met behulp van het uitstroomprofielen, schoolstandaarden en het dle.

3.1 Cyclus van handelingsgericht werken op groepsniveau

De cyclus handelingsgericht werken bevat de onderstaande stappen:

1. Evalueren van het vorig groepsplan en het verzamelen van leerlingengegevens.
2. Signaleren van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften of leerlingen die, gelet op hun ontwikkeling, extra aandacht nodig hebben.
3. Benoemen van de onderwijsbehoeften van de leerlingen.
4. Clusteren van leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften.
5. Opstellen van een groepsplan (zie bijlage groepsplan).
6. Uitvoeren van het groepsplan.

Fase 1 en 2: Waarnemen en begrijpen

1. Evalueren van het vorig groepsplan en het verzamelen van leerlingengegevens.
2. Signaleren van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften of leerlingen die, gelet op hun ontwikkeling, extra aandacht nodig hebben.
3. Benoemen van de onderwijsbehoeften van de leerlingen
4. Clusteren van leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften

Voorafgaand aan de uitvoering van het groepsplan verzamelt de leerkracht gegevens.

Gegevens worden op 5 manieren verzameld:

- Analyseren van toetsen
- Observeren van leerlingen
- Gesprekken met leerlingen
- Gesprekken met ouders
- Overdracht van de vorige leerkracht/betrokken externe instanties

Met deze gegevens kan de leerkracht helder krijgen:

- Welke leerlingen onvoldoende geprofiteerd hebben van het groepsplan
- Welke leerlingen zullen vermoedelijk te weinig profiteren van het basisaanbod, en hebben dus een extra of een ander aanbod nodig om de gestelde doelen te behalen
- Voor welke leerlingen zijn de groepsdoelen te hoog/laag
- Welke leerlingen hebben in relatie tot hun groepsgenoten een leer- en /of ontwikkelingsvoorsprong
- Welke leerlingen ontwikkelen zich langzamer of sneller dan verwacht op basis van hun ontwikkelingsperspectief
- Welke leerlingen hebben een tussendoel, minimumdoel of basisvaardigheid nog niet bereikt of lopen het risico om die niet tijdig te bereiken
- Welke leerlingen hebben een gerichte begeleiding nodig om zich vaardigheden eigen te maken op het gebied van werkhouding en sociaal emotionele ontwikkeling

De leerkracht vat deze gegevens samen, trekt conclusies en verwerkt deze in het groepsoverzicht.

Met deze gegevens beschrijft de leerkracht de beginsituatie, bepaalt de leerkracht de doelen voor de komende cyclus en evalueert de leerkracht de doelen van de vorige cyclus. Voor de leerlingen wordt dit door de leerkracht bijgehouden in het OPP, voor de groep in het groepsplan.

Fase 3: Plannen

5. Opstellen van een groepsplan.

De leerkracht selecteert de leerlingen die extra begeleiding nodig hebben en formuleert de doelen en onderwijsbehoeften. Om op een haalbare manier te kunnen differentiëren clustert de leerkracht leerlingen die eenzelfde aanpak nodig hebben. Zo is er meer interactie tussen de leerlingen, zodat ze van en met elkaar kunnen leren. De groepsplannen worden gemaakt voor de vakken spelling, rekenen, begrijpend lezen en technisch lezen.

Fase 4: Realiseren

6. Uitvoeren van het groepsplan.

Om een groepsplan zo efficiënt mogelijk te kunnen uitvoeren treffen we de nodige voorbereidingen. Belangrijke onderdelen van een goed groepsplan zijn:

- Wat zijn de leerstofdoelen voor de komende periode?
- Hoe handelen we didactisch op de verschillende niveaus?
- Hoeveel leertijd is beschikbaar voor de verschillende niveaugroepen binnen de klas?
- Hoe handelen we pedagogisch?
- Hoe zorgen we voor een goed klassenmanagement?

Bij het maken van een nieuw groepsplan wordt eerst het oude groepsplan geëvalueerd door de leerkracht. De evaluatie wordt in het vorige groepsplan geplaatst.

In de evaluatie onderkennen we:

- De onderwijskundige evaluatie op basis van de gegevens van Cito en de methodetoetsen
- De evaluatie van onderwijsaanbod en onderwijskenmerken
  - Leerstofdoelen
  - Leertijd (inclusief het stapelen van leertijd)
  - Didactisch handelen
  - Pedagogisch handelen
  - Klassenmanagement
  - Schoolklimaat

Zowel van de methode-afhankelijke als methodeonafhankelijke toetsen worden (samen met evt. leerlingobservaties) door de leerkrachten analyses gemaakt.

Van de methodetoetsen van technisch lezen spelling en rekenen worden door de leerkracht na elk per blok de evaluatie in het groepsplan genoteerd en indien nodig wordt het groepsplan bijgesteld.

We hebben 5 redenen om een analyse uit te voeren:

- Zicht op onderwijsinhoudelijke aandachtspunten
- Solide basis voor doelmatig beleid
- Doelgerichte uitvoering en evaluatie van het onderwijs
- Optimaal gebruik van leerlingvolgsysteem gegevens
- Kwaliteitsindicator voor de inspectie

Het OPP en het periodiek groepsoverzicht/groepsplan zijn de kerndocumenten waarmee we de ontwikkeling van leerlingen plannen, volgen en evalueren.

3.2. Groepsbespreking en leerlingbespreking

3.2.1. Groepsbespreking

De groep waarin een leerling binnen De Wereldboom is geplaatst wordt driemaal per schooljaar besproken in de groepsbespreking.

De groepsplannen (inclusief didactische resultaten en de gestelde doelen), het werkklimaat en het pedagogische klimaat worden dan besproken door de leerkracht en de intern begeleider.

Kort na de start van het schooljaar vindt de eerste groepsbespreking plaats. Voorafgaand aan deze groepsbespreking levert de leerkracht de voorbereiding aan in het daarvoor bestemde format.

In dit format worden bijzonderheden en vragen genoteerd en worden die leerlingen genoemd die voor een leerlingbespreking met IB/orthopedagoog in aanmerking komen.

Voorafgaand aan alle deze groepsbesprekingen heeft de intern begeleider groepsbezoeken afgelegd.

Onderwerpen tijdens de eerste groepsbespreking zijn:

- het klassenmanagement
- de opgestelde groepsplannen en de daarin gestelde doelen
- de sociale emotionele ontwikkeling van de leerlingen en de sfeer in de groep (ZIEN)
- de didactische ontwikkeling van de leerlingen en de groep.

De tweede groepsbespreking vindt plaats in februari/maart aan de hand van de resultaten c.q.

toetsgegevens o.a. de cito's van de groep leerlingen. Voorafgaand aan deze groepsbespreking levert de leerkracht de voorbereiding aan in het daarvoor bestemde format. De leerkracht heeft ter voorbereiding aan deze bespreking de stappen uit fase 1, 2 en 3 uitgevoerd. De gemaakte analyse en de daaruit opgestelde plannen worden met de intern begeleider besproken.

Onderwerpen zijn:

- evaluatie inclusief resultaten van de uitvoering van de groepsplannen en de daarin gestelde doelen
- het opstellen van de nieuwe groepsplannen en doelen voor de komende periode
- tussentijdse evaluatie check Ontwikkelingsperspectief(cognitief en sociaal-emotioneel).

De laatste groepsbespreking vindt plaats in juni aan de hand van de resultaten c.q. toetsgegevens o.a. de cito's van de groep leerlingen.

De leerkracht heeft ter voorbereiding aan deze bespreking de stappen uit fase 1 en 2 uitgevoerd. De gemaakte analyse en de daaruit opgestelde plannen worden met de intern begeleider besproken.

Onderwerpen zijn:

- evalueren van het ontwikkelingsperspectief
- opstellen van doelen voor het ontwikkelingsperspectief voor het volgende schooljaar

Tijdens alle groepsbesprekingen komt het didactisch en pedagogisch handelen van de leerkracht, het efficiënt gebruik maken van de leertijd en de organisatie van het klassenmanagement en handelen volgens schoolbrede afspraken aan bod.

3.2.2. Leerlingbespreking

Wanneer er uit de groepsbespreking blijkt dat er specifieke vragen zijn over een leerling, kunnen die worden ingebracht in de leerlingbespreking. De leerkracht bespreekt de leerling met de intern begeleider en orthopedagoog. Op verzoek kunnen andere disciplines aanschuiven.

3.3. Commissie van Begeleiding (CvB)

Het CvB vergadert elke twee weken, die vooraf aan een schooljaar al worden ingepland met alle betrokkenen. In het CvB kunnen vragen over leerlingen worden ingebracht die de groeps- en leerlingbespreking overstijgen. Het kan gaan om afstemmingsvragen, zowel intern binnen de school als met ouders en/of externe instanties. Ook van nieuwe leerlingen wordt het start OPP besproken in het CvB om meteen afstemming te vinden over eventuele andere hulpvragen van een leerling. De bespreking in het CvB kan ook het karakter van een strategiebespreking hebben. Tevens wordt in het CvB de indicatie gesteld voor het uitvoeren van psychodiagnostisch onderzoek door de orthopedagoog. Of aanmelding bij JGZ via de jeugdarts.

Voorafgaand aan het CvB vult de leerkracht het Vraagstellingsformulier in en vraagt aan ouders middels dit formulier schriftelijk toestemming voor bespreking in het CvB. De leerkracht bespreekt dan met ouders wat de hulpvraag is, wie de aanwezigen zijn en wat het doel is van de bespreking in het CvB. Indien gewenst kunnen ouders aansluiten.

Deelnemers aan CvB zijn: de leerkracht, de intern begeleider, de orthopedagoog, de Ouder-kindadviseur (OKT), de schoolarts en op uitnodiging: de logopedist, de fysiotherapeut, de speltherapeut en de vakleerkracht bewegingsonderwijs. De directeur van De Wereldboom is voorzitter van het CvB. De intern begeleider maakt de notulen van het overleg. In overleg kunnen ouders worden uitgenodigd voor een CvB.

Wanneer blijkt dat het onderwijs voor een leerling op De Wereldboom onvoldoende passend is, wordt in overleg met ouders, Passend Onderwijs Amsterdam en de deelnemers van het CvB gezocht naar een aanpak of vorm van onderwijs die het meest passend is voor een leerling. Dit kan ook resulteren in een aanvraag voor een toelaatbaarheidsverklaring voor bijvoorbeeld het SO.

Hoofdstuk 4: Didactisch en Pedagogisch handelen

4.1 Didactisch handelen

De leerdoelen zijn leidend voor het didactisch handelen van de leerkracht.

De CED-Groep ontwikkelde het Doordacht Passend lesmodel (DPL), dat zich goed leent voor een resultaatgerichte manier van werken. Het DPL is – net zoals het Expliciet Directe Instructiemodel (EDI) - geïnspireerd op het directe instructiemodel.

Er zijn vier fasen binnen het lesmodel: 1) Start 2) Interactieve instructie 3) Interactieve verwerking en 4) Einde van de les.

Dit houdt in dat de leerkracht volgens een vaste volgorde zijn lessen geeft:

- start (lesdoel, belang van het doel, succescriteria, opbouw van de les)
- interactieve instructie (afwisselende werkvormen)
- ik-fase (lesdoel onderwijzen en modellen)
- wij-fase (instructie en begeleide inoefening)
- jullie-fase (leerlingen samen één of een aantal opdrachten laten uitvoeren)
- jij-fase (checkt of leerlingen de instructie begrepen hebben, m.b.v. wisbordje)
- actieve verwerking (taken die samenhangen met lesdoel, loopprondes, verlengde instructie)
- einde van de les (controleren of lesdoel is behaald)

Voor de groepen 1 en 2 wordt een aangepaste versie van het DPL-model gebruikt, dat meer past bij de wijze waarop jonge kinderen leren. Het model wordt kindgericht ingezet ; de leerkracht schakelt tussen de verschillende fasen van het model om een effectieve leerontwikkeling te bewerkstelligen.

Daarnaast wordt er gewerkt met het GIP-model. GIP staat voor **G**roeps- en **I**ndividueel gericht **P**edagogisch en didactisch handelen van de leerkracht. Het GIP-model richt zich vanaf groep 3 op een goede organisatie in de groep waardoor de leerlingen zelfstandig en planmatig kunnen werken.

4.2 Pedagogisch handelen

We zijn ons bewust van de drie psychologische basisbehoeften: de behoefte aan sociale verbondenheid of relatie, de behoefte aan autonomie en de behoefte aan competentie.

Een veilig pedagogisch schoolklimaat staat bij ons hoog in het vaandel. Vanaf de eerste dag leren wij de leerlingen op welke manier wij op De Wereldboom met elkaar om willen gaan en welke regels en afspraken vanuit de Vreedzame school hierbij horen.

Onze school monitort de sociale veiligheidsbeleving van leerlingen door middel van het gecertificeerde programma KiVa. De leerkrachten scoren jaarlijks 2 maal en gebruiken de uitkomsten om gericht het pedagogisch klimaat voortdurend te verbeteren.

Voor gr 1/2 zijn er speciale lijnen in Kijk! die gericht zijn op welbevinden en betrokkenheid en voor groep 3 t/m 8 wordt Zien gebruikt om het welbevinden en de betrokkenheid van leerlingen te monitoren.

Vreedzame school

Wij zijn een Vreedzame school. De Vreedzame School is een programma voor basisscholen dat streeft naar een democratische gemeenschap waarin leerlingen een stem krijgen, zich verantwoordelijk voelen, zich positief sociaal gedragen, en conflicten zonder geweld oplossen.

Kindgesprekken

Twee keer per jaar voert de leerkracht kindgesprekken met alle kinderen uit zijn/haar klas. In het kindgesprek wordt samen met de leerling gekeken naar waar de leerling nu staat, waar hij/zij graag

aan zou willen werken en wat hij/zij hiervoor nodig heeft. Een kindgesprek duurt ongeveer 15 minuten per leerling. Het eerste gesprek is een startgesprek/kennismakingsgesprek. Naar aanleiding hiervan wordt de trotsmap gemaakt. Het tweede gesprek is een voortgangsgesprek waarin het trotsmap wordt besproken.

Ook de leerkrachten Lichamelijke Opvoeding en Beeldende vorming voeren twee keer per jaar een kindgesprek.

Time-in en Time-out

Soms ontstaat er een situatie in de klas waarbij een leerling in conflict komt met een andere leerling en hierbij ongewenst gedrag laat zien. Hierbij kan het voorkomen dat het de leerling niet lukt om instructie van de leerkracht op te volgen of dat het niet lukt om zich aan de groepsregels en afspraken te houden. In dit geval krijgt een leerling een time-in (de denkplek). Dit betekent dat de leerling binnen de klas op een aparte, rustige plek gaat zitten om zich te herstellen. De leerling draait hierbij de zandloper om en wacht tot de zandloper afgelopen is. In de tussentijd maakt de leerling een puzzel, een kleurplaat of tekening om rustig te worden. Na tien minuten bekijkt de leerkracht of de leerling voldoende rustig is geworden en of het lukt om het conflict op een rustige manier op te lossen. Als dit lukt gaat de leerling terug naar zijn eigen plek en doet weer mee met de les.

Soms blijft het lastig voor de leerling om gewenst gedrag te laten zien. In dit geval krijgt de leerling een Time-out van tien minuten in een andere klas. De leerling krijgt werk mee om te doen/maken. Er volgt altijd een herstelgesprek met de leerling nadat een leerling een time-in of time-out heeft gehad. In dit gesprek wordt tot een oplossing gekomen en worden afspraken gemaakt.

Bij grensoverschrijdend gedrag zoals schoppen, slaan, pesten, schelden of discrimineren of bij een tweede time-out wordt de leerling opgehaald door de achterwacht. De achterwacht is een onderwijsassistent, een intern begeleider of de directie.

Hoofdstuk 5: Aanbod, toetsen, observatie en rapportage

5.1. Leerroutes

Op De Wereldboom werken we leerroute 1.0, 0,75 en 0,5. Een leerroute is gedefinieerd als een aaneenschakeling van inhoudelijke doelstellingen op een bepaald ontwikkelingsleergebied, opgedeeld over ontwikkelingsniveaus, die toeleiden naar een uitstroombestemming.

De leerroutes bouwen op elkaar voort en helpen bij het aanbrengen van een doorgaande lijn. Op basis van de diverse uitstroombestemmingen zijn er drie leerroutes voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte:

- Leerroute 1: Leerlingen die doorstromen naar het VO richting VMBO TL en hoger. Zij halen 1F/1S met eventueel gebruik van hulpmiddelen en/of dispensatie.
- Leerroute 0,75: Leerlingen die doorstromen naar het VO richting VMBO-BB/BK. Zij halen 1F met extra aandacht en ondersteuning.
- Leerroute 0,5: Leerlingen die doorstromen naar het Praktijkonderwijs of VSO Arbeidsmarkt. Zij halen 1F op onderdelen.

(Bron: SLO)

Binnen het basisarrangement werken leerlingen volgens leerroute 1.0 voor Technisch lezen en Leerroute 0.75 voor Spelling, Begrijpend lezen en Rekenen. Voor de grootste groep leerlingen is deze aanpak voldoende om de beschreven leerdoelen te behalen.

Voor Technisch lezen is ervoor gekozen om de leerstof tot en met groep 5 te verdelen over de leerjaren 3 t/m 5 zodat leerlingen meer tijd krijgen om doelen voor technisch lezen te kunnen halen. Vanaf groep 6 komt er een overlap en vanaf groep 7 komt de leerlijn weer bij 1.0 uit.

Bij nieuwe leerlingen worden de leerroutes in het start OPP vastgesteld. Leerroutes en uitstroomperspectief kunnen in het OPP worden bijgesteld na drie toetsmomenten (dl 15, 30 en/of 40). De leerroute wordt bijgesteld wanneer de leerling extra ondersteuning heeft gekregen in de klas (aanpak 2; verlengde instructie, extra oefening). Daarnaast kan de leerroute worden bijgesteld als er nieuwe IQ gegevens bekend zijn. Dit kan betekenen dat de leerroute van een leerling niet bij DL15 is bijgesteld maar bijvoorbeeld bij DL 20 wordt bijgesteld vanwege nieuwe IQ-gegevens.

Er zijn ook leerlingen die meer aankunnen dan het basisarrangement. Deze leerlingen krijgen een verdiept arrangement (leerroute 1.0 en 1.25). Deze leerlingen krijgen t/m groep 5 verrijkte stof aangeboden en waar mogelijk verkorte instructie. Vanaf groep 6 krijgen deze leerlingen doelen aangeboden passend bij het uitstroomniveau.

In de bijlage is een overzicht van de leerlijnen en de leerstof toegevoegd.

5.2. Leerrendementsverwachting/DLE

Op basis van het totale IQ wordt een theoretische leerrendementsverwachting gegeven. Vervolgens wordt de reële leerrendementsverwachting beschreven. Op basis van protectieve- en belemmerende factoren, gegevens over de intelligentie opbouw en toetsgegevens wordt er beschreven in welke leerlijnen het kind gaat werken op de vakgebieden technisch lezen, spelling, begrijpend lezen en rekenen/wiskunde. Het is mogelijk dat een leerling voor verschillende vakken in een andere leerlijn werkt. Ook is overstappen naar een andere leerlijn mogelijk. Dit kan na 3 toetsmomenten (anderhalf jaar). Bij een didactische leeftijd (DL) van 15 (midden groep 4), 30 (eind groep 5) en 40 (eind groep 6) wordt er beoordeeld of een leerling nog in de juiste leerlijnen is ingedeeld. Bij een DL van 40 (eind groep 6) wordt er een uitstroompoggnose bepaald en bij een didactische leeftijd van 50 (eind groep

7) wordt er een voorlopig advies geformuleerd. Dit wordt in het voortgangsgesprek met ouders besproken met ouders en leerlingen.

De volgende doelen worden gesteld bij de verschillende leerlijnen:

Leerlingen die werken in leerlijn 1.0 hebben als doel om een leerrendement tussen de 75-100% te behalen en in een half jaar minimaal 5 maanden te groeien.

Leerlingen die werken in leerlijn 0.75 hebben als doel om een leerrendement tussen de 50-75% te behalen en in een half jaar minimaal 4 maanden te groeien.

Leerlingen die werken in leerlijn 0.5 hebben als doel om een leerrendement tussen de 25-50% te behalen en in een half jaar minimaal 3 maanden te groeien.

Didactisch schema

Vanuit de reële leerrendementsverwachting wordt een didactisch perspectief gemaakt in termen van dle. Op basis van leerrendement en resterende onderwijstijd wordt het einddoel van de leerling bepaald. Dit wordt nader uitgewerkt in tussendoelen van een half jaar in een doelenoverzicht (didactisch schema). In alle gevallen stellen we tussendoelen per half jaar vast. Hiermee wordt inzichtelijk gemaakt welke doelen op lange en korte termijn voor deze leerlijn worden nagestreefd.

5.3. Het leerlingvolgsysteem

Het leerlingvolgsysteem voor groep 3 - 8 bevat methode-onafhankelijke (landelijk) genormeerde en methode-afhankelijke toetsen. De resultaten van de methode-onafhankelijke toetsen worden door de leerkracht genoteerd in Parnassys. Schoolverlaters (groep 8) nemen deel aan de eindtoets van Cito. Voor de schoolverlaters volgen wij de procedure zoals die beschreven staat in het document *Kernprocedure Overstap PO - VO Amsterdam 2020-2021*.

We rapporteren tweemaal per jaar (in januari/februari en juni/juli) schriftelijk aan de ouders. De leerkracht bespreekt met de ouders in een gesprek het OPP. Het is belangrijk voor de school om de visie op het leren en de ontwikkeling van de leerling te horen en voor de ouders om hun vragen te kunnen stellen. In de onderbouw wordt op basis van KIIK! het OPP ingevuld. Aan het begin van het schooljaar vindt er een gesprek plaats tussen de leerkracht en de ouders waarin de eerste kennismaking en de start van het schooljaar van de leerling aan de orde komen.

5.4. CITO

Twee keer in het jaar wordt de CITO-toets afgenomen volgens de toetskalender. Onze doelstelling is dat leerlingen binnen hun eigen mogelijkheden voldoende groeien zodat het vastgestelde doel behaald wordt. Op De Wereldboom werken wij met DLE (Didactisch Leeftijd Equivalent). De DLE-score is een maandelijks norm, die aangeeft hoe ver een leerling moet zijn met de lesstof tussen groep 3 en 8. Vanaf groep 3 begint een leerling met het opbouwen van zijn didactische leeftijd (DL) en zijn score hierbinnen (DLE). Iedere maand komt er 1 DL bij en zo bouwt een leerling 10 DL in een schooljaar op. Het DLE vertelt in hoeverre een leerling hierop voor- of achterloopt.

Voorafgaand aan de toetsperiode maakt de leerkracht een overzicht per vak welke citotoets per leerling wordt afgenomen. Hierbij wordt gekeken naar de toetsresultaten op de vorige afgenomen citotoets, de leerlijn voor dat vak, het gegeven aanbod in de klas en het gestelde en behaalde dle. Daarna vraagt de leerkracht aan de intern begeleider hiernaar te kijken. Dit gebeurt voor een afgesproken moment zodat de administratie de bestelling van cito op tijd kan doen.

De resultaten op de Cito's worden verwerkt zoals eerder beschreven bij de fase van Waarnemen en begrijpen, besproken met de intern begeleider in de groepsbesprekingen en besproken in de OPP-gesprekken met de ouders.

Op basis van de trendanalyses van de toetsen van CITO kunnen we de volgende gegevens achterhalen:

- Trends op het leerlingvolgsysteem
- Het herkennen van trends voor een specifieke groep leerlingen
- Het herkennen van trends in de Cito voor bepaalde leerjaren
- De effectiviteit van beleid en interventies
- Trends in ontwikkeling van de schoolpopulatie en leerkrachthandelen

Ambitie is om op basis van deze trendanalyses, gemaakt door de groepsleerkrachten, de intern begeleider een schoolanalyse kan maken.

Deze analyse kan in het team besproken worden zodat het team weet hoe de schoolontwikkeling is waardoor er met elkaar gewerkt kan worden aan een schoolbrede ontwikkeling van specifieke onderwijskundige onderwerpen.

5.5. Volgmodel Kijk!

De ontwikkeling van de leerlingen in groep 1 en 2 van de Wereldboom wordt nauwgezet gevolgd. In het schooljaar 2019 -2020 heeft een overgang plaatsgevonden van het Ontwikkelingsvolgmodel (OVM-Seminarium van Orthopedagogiek) naar het volgmodel Kijk! (Bazalt). Hierbij staat het verfijnd observeren en registreren van de individuele ontwikkeling centraal. Signaleren, evalueren en plannen gebeurt in één systeem. Het aanbod is uitgewerkt in leerlijnen met tussendoelen.

De eerste 6 tot 8 weken op school wordt het kind in de klas, en indien wenselijk door deskundigen zoals logopedist of kinderoefentherapeut, geobserveerd. Alle bevindingen worden tijdens de observatieperiode genoteerd in het volgsysteem (Kijk!).

Onafhankelijk van het instroommoment van leerlingen sluit de leerkracht 2 keer per jaar het registratiemoment in Kijk! af (1e moment afsluiting eind december, 2e moment eind mei/ juni). De bespreking van het ontwikkelingsperspectief volgt op de registratiemomenten. De registraties in Kijk! zijn leidend voor het bijstellen van ontwikkelingsdoelen in het OPP en voor het vaststellen van leerstofaanbod.

5.6. Sociaal emotionele observatie ZIEN!

Op De Wereldboom werken we met observatie ZIEN! om het sociaal functioneren van een leerling in kaart te brengen door vijf vaardigheden van sociaal gedrag te meten.

Daarnaast wordt het emotioneel functioneren in kaart gebracht door het waarnemen van welbevinden en betrokkenheid. Vervolgens zijn de handelingssuggesties in ZIEN! erop gericht om het sociaal-emotioneel functioneren te ondersteunen.

5.7. Toetskalender

De bovenstaande genoemde methode-onafhankelijke toetsen worden afgenomen volgens de toetskalender. Hierbij worden de afnamemomenten van Cito aangehouden. Voor Cito woordenschat is de schoolafpraak gemaakt dat deze toets op het Cito-toetsmoment Midden wordt afgenomen.

5.8. Dossiervorming

Om de ontwikkeling op school-, groeps- en leerlingniveau goed te kunnen volgen gebruikt De Wereldboom het digitale administratie- en leerlingvolgsysteem Parnassys. De methodetoetsen en de methode-onafhankelijke toetsen worden hierin verwerkt. Daarnaast beschikt de school na schooljaar 2020-2021 niet meer over een papieren leerlingdossier.

De afspraak is dat onderzoeksverslagen en dergelijke ingescand worden en in Parnassys onder de naam van de betreffende leerling worden opgeslagen.

In Parnassys wordt het volgende genoteerd:

- Gegevens m.b.t. bereikbaarheid ouders
- Gegevens m.b.t. bijzonderheden van het kind
- Gegevens uit het LOVS met analyses
- Formulieren/documenten m.b.t. de leerling
- Groepsplannen (evt hulpplannen)
- OPP's
- Verslagen van gesprekken met leerlingen, ouders, intern en externe instanties
- Observaties
- Mails van ouders, derden etc (Communicatie via de mail kan via Parnassys)
- Incidenten

Het leerlingdossier is een dossier dat de school moet bijhouden over de leerling.

In zo'n dossier staan onder meer: onderwijskundige en psychologische rapporten, toetsuitslagen, verslagen van oudergesprekken, spijbelgedrag etc. Rondom leerlinggegevens hebben ouders verschillende rechten. Ouders mogen het dossier inzien, een kopie vragen, hun zienswijze toevoegen en bepaalde informatie laten verwijderen.

De rechten van ouders en leerlingen rondom het leerlingdossier staan in [de Algemene verordening gegevensbescherming](#) (AVG) . Dit zijn de belangrijkste rechten van ouders:

- Recht op duidelijke informatie
- Recht op inzage in de gegevens
- Recht op een kopie van de gegevens
- Recht op correctie en aanvulling
- Recht om gegevens te laten wissen
- Recht om gegevens die de school bewaart over te (laten) dragen: dataportabiliteit
- Recht om gegevens te laten bewaren of juist de verwerking stop te zetten
- Recht om bezwaar te maken tegen de verwerking van gegevens
- Recht om een geautomatiseerde beslissing nogmaals te laten bekijken. Zoals bij een centraal lotingssysteem dat leerlingen toebedeelt aan de scholen in een regio

De school heeft een informatieplicht. Dat betekent dat de school verplicht is om ouders duidelijk te informeren over welke gegevens bewaard worden, wat zij met persoonsgegevens doet, wat de bewaartermijnen zijn en welke rechten u heeft. De school kan hier bijvoorbeeld een privacyreglement voor gebruiken. De informatie moet beknopt, duidelijk en begrijpelijk zijn. Ouders krijgen de informatie schriftelijk: op papier of bijvoorbeeld via de email.

Ouders hebben recht op inzage in de gegevens die de school bewaart over de ouder en het kind. Onder het inzagerecht vallen alle persoonsgegevens die door de school worden verwerkt. Bijvoorbeeld gegevens die worden verzameld, geordend, bewaard, gebruikt of vastgelegd. Ouders hebben naast inzage ook recht op een kopie van het gehele dossier. Een kopie kan digitaal of op papier worden verstrekt. Het niet verschaffen van een kopie is in strijd met de AVG. De school mag in bepaalde gevallen kopieerkosten in rekening brengen.

Ouders hebben het recht om het leerlingdossier te laten corrigeren. Aantoonbaar onjuiste informatie moet de school bij bewijs daarvan aanpassen, verbeteren of verwijderen. Bent u het als ouder niet eens met wat de school in het dossier vermeldt, maar kan de ouder niet bewijzen dat het niet waar is? Dan heeft de ouder altijd de mogelijkheid om zijn zienswijze te laten toevoegen. De ouder schrijft zijn mening en visie op papier en dit wordt dan aan het dossier toegevoegd.

In sommige situaties moet de school gegevens wissen als de ouder daarom vraagt. Het gaat dan om de volgende gegevens:

- Gegevens die niet meer nodig zijn. Het bewaren van de gegevens heeft geen doel meer. Bijvoorbeeld de uitkomst van een verlopen IQ-test of het betalen van de ouderbijdrage van een voorgaand schooljaar. Gegevens die de school nodig heeft voor de begeleiding van uw kind of voor de Onderwijsinspectie mogen niet worden verwijderd.
- De ouder heeft toestemming ingetrokken. De ouder heeft bijvoorbeeld toestemming gegeven om foto's van het kind op facebook te plaatsen, maar wilt dat niet meer. Dan moet de school de foto's verwijderen.
- De ouder maakt bezwaar tegen de verwerking. Als de ouder het bijvoorbeeld niet eens is met cameratoezicht. De school moet de gegevens wissen als de rechten van het kind zwaarder wegen dan het belang van de school.
- De gegevens worden onrechtmatig verwerkt. De school mag de gegevens niet verwerken, omdat er bijvoorbeeld geen grondslag is voor verwerking.
- De wettelijk bepaalde bewaartermijn is verstreken.
- Gegevens die via een app of website zijn verzameld over een kind jonger dan 16 jaar.

De school is ook verantwoordelijk voor gegevens die aan derde partijen gegeven zijn. Worden er gegevens gewist? Dan moet de school ervoor zorgen dat deze gegevens ook daar worden gewist.

De ouder heeft het recht om digitaal bewaarde gegevens over zijn kind over te dragen aan een andere school of organisatie. De ouder mag ook van de school vragen om de gegevens direct over te dragen. De informatie moet gestructureerd en duidelijk zijn en moet makkelijk te verwerken zijn door de andere organisatie. Wisselt het kind bijvoorbeeld van school? Dan zorgt de school er met toestemming van de ouder voor dat de nieuwe school alle gegevens makkelijk op kan nemen in haar systeem. Er gaat altijd een onderwijskundig rapport over naar een nieuwe school.

5.9. Communicatie met ouders

Ieder jaar heeft de leerkracht meerdere (minimaal 3x) gesprekken met alle ouders. In de gesprekken wordt de ontwikkeling en het welbevinden van de leerling en wederzijdse verwachtingen besproken. Wanneer in de loop van het jaar zaken in de ontwikkeling worden gesignaleerd, worden deze in een vroegtijdig stadium met ouders gedeeld. De leerkracht registreert wat besproken is met ouders (in Parnassys) en vermeldt de datum waarop de ouders geïnformeerd zijn. De leerkracht en de intern begeleider trekken samen met ouders op in het proces rondom de zorg aan de leerling bijvoorbeeld d.m.v. gesprek. Van elk gesprek wordt een verslag gemaakt in Parnassys.

Hoofdstuk 6: Taken binnen de ondersteuningsstructuur

6.1. Taken van de groepsleerkracht

Het gaat hierbij alleen om taken met betrekking tot de leerlingondersteuning (zorg):

- De groepsleerkracht is verantwoordelijk voor het opstellen en bijhouden van de OPP, groepsoverzichten en groepsplannen. Hij/zij doet dit op basis van de onderwijsbehoeften van de leerlingen
- De leerkracht bekijkt de lesstof voor de komende weken i.v.m. de doelen en bepaalt vanuit dat perspectief wat zijn/haar leerlingen nodig hebben om die doelen te bereiken
- Op basis van de onderwijsbehoeften verdeelt de leerkrachten de leerlingen over subgroepen in overleg met IB.
- De leerkracht voert regelmatig gesprekken met ouders ter verduidelijking van de onderwijsbehoeften van zijn/haar leerlingen
- De leerkracht koppelt, eventueel samen met de IB'er, de uitkomsten van de leerlingbespreking terug naar de ouders
- De leerkracht administreert oudergesprekken en voorvallen in ParnasSys
- Voorafgaand aan de cito-toets momenten maakt de leerkracht een overzicht per leerling en per vak wat de afgenomen toets gaat worden en ligt dit ter overleg voor aan de intern begeleider.
- De leerkracht maakt een planning voor de eigen groep voor de afname van de cito-toetsen.
- De leerkracht analyseert toetsgegevens zowel van de methodetoetsen als de methode - onafhankelijke toetsen
- De leerkracht evalueert het groepsplan en legt dit schriftelijk vast
- De leerkracht bereidt de groepsbespreking voor
- De IB'er stelt samen met de leerkracht het OPP op, de leerkracht evalueert
- De leerkracht neemt deel aan het CvB.

6.2. Taken van de intern begeleider

Hieronder volgt een opsomming van de basistaken van de intern begeleider

Coördinerende taken

- Opstellen van procedures en richtlijnen; o.a. het opzetten en uitwerken van het leerlingvolgsysteem
- Organiseren van onderzoek en hulp
- Bewaken van procedures en afspraken
- Plannen van zorggerelateerde activiteiten
- Voorbereiden en voorzitten van leerlingbesprekingen, groepsbesprekingen
- Deelnemen aan het CvB en notuleren
- Regelmatig overleg met directeur
- Dossiervorming en dossierbeheer
- Verzamelen van toetsgegevens en /of groepsoverzichten
- Coördineren van aanmelding en verwijzing van leerlingen voor interne zorg
- Onderhouden contacten met externe instanties
- Coördineren activiteiten m.b.t. schoolverlaters
- Coördineren van het terugplaatsen van leerlingen van het SBO naar het BAO

Begeleidende taken

- Collegiale consultatie; hulp en advies geven aan collega's m.b.t. de ondersteuning van leerlingen
- Didactische vragen e.d. beantwoorden wanneer daar behoefte aan is
- Indien gewenst, leerkrachten hulp bieden bij het maken van een groepsplan etc

- Leerkrachten ondersteunen bij het zoeken van remediërend materiaal / wegwijs maken in de orthotheek
- Observeren van klassensituaties
- Informeren van leerkrachten en directie
- Coachen van leerkrachten
- Onderhouden van contacten met ouders

Innoverende taken

- Kennisoverdracht bij inhoudelijke vergaderingen
- Analyseren van de zorgverbreding; uitwerken van didactische leerlijnen etc
- Toetsresultaten en gegevens afkomstig uit groeps- en leerlingbesprekingen, plannen etc bespreken
- Ideeën terugkoppelen naar het team
- Evalueren van de zorgverbreding
- Motiveren van leerkrachten
- Initiatieven nemen in innovatieve veranderingen m.b.t. didactiek en sociaal emotioneel gebied
- Functioneren van de leerlingen binnen de school monitoren

6.3. Taken van de directeur

Het gaat hierbij alleen om taken met betrekking tot de leerlingondersteuning:

- De directeur is eindverantwoordelijk voor de leerlingenondersteuning binnen de school, zowel preventief als curatief.
- De directeur laat zich informeren over alle bij de ondersteuning betrokken personen, zit alle CvB's voor.
- De directeur neemt besluiten m.b.t. de ondersteuning.

6.4. Taken van de orthopedagoog:

De orthopedagogen handelen conform de afspraken die t.a.v. hun beroepsinzet zijn gemaakt.

Op De Wereldboom heeft de orthopedagoog de volgende taken:

- Afnemen van intelligentie-onderzoek
- Screening van sociaal emotionele ontwikkeling
- Observatie van leerlingen en terugkoppeling daarvan aan leerkracht, ouders en intern begeleider.
- Leerlingbesprekingen
- Afstemming met intern begeleider en directie over aanpak leerlingen op sociaal- emotioneel gebied.
- Afstemming met fysiotherapeut, schoolmaatschappelijk werk en logopedist over ondersteuningsbehoeften van leerlingen
- Sparren met/ coachen van leerkrachten op het omgaan met sociaal-emotioneel gedrag van leerlingen/ maken van individuele handelingsplannen.
- Coaching, begeleiding , psycho-educatie aan leerlingen op het gebied van sociaal gedrag, emoties en/ of diagnose (o.a. ADHD of autisme)
- Afstemming met externe partijen (in overleg met intern begeleider)
- Deelname CvB

6.5. Extra ondersteuning

Op de Wereldboom is er extra ondersteuning in de ontwikkeling van leerlingen door middel van Logopedie, Kinderoefentherapie en Speltherapie. Daarnaast wordt er ook ondersteuning geboden vanuit de Specialistische Jeugdhulp in het Speciaal Onderwijs (SJSO). We werken samen met de organisaties Levvel en Fibbe. Ook werken we samen met ouder-kindadviseurs en een jeugdarts en -verpleegkundige vanuit de Gemeente Amsterdam.

6.5.1 Logopedie

De logopedist handelt conform de afspraken die t.a.v. hun beroepsinzet zijn gemaakt.

Zij richt zich op enkele individuele leerlingen die onder schoollogopedie behandeling vallen en in de vrije vestiging niet geholpen kunnen worden. Daarnaast werkt zij samen in de groepen met de leerkrachten aan o.a. de uitbreiding van de woordenschat van alle leerlingen en geeft zij extra ondersteuning in de kleutergroep en groep 3. We werken samen met een externe logopedist van de Praatmaat Groep. Zij richt zich op de behandeling van leerlingen uit groep 4 t/m 8 met betrekking tot taalbegrip, zinsbouw, articulatie, taalgebruik, taalvorm, auditief geheugen, woordvinding.

6.5.2. Kinderoefentherapie

De kinderoefentherapeuten handelen conform de afspraken die t.a.v. hun beroepsinzet zijn gemaakt.

Er zijn twee kinderoefentherapeuten werkzaam binnen de school. Zij richten zich op leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben m.b.t. de fijne- en grove motoriek. De kinderoefentherapeuten richten zich ook op het schrijfonderwijs binnen de school waarvoor de school een aantal uur heeft vrijgemaakt.

6.5.3. Speltherapie

De speltherapeuten handelen conform de afspraken die t.a.v. hun beroepsinzet zijn gemaakt.

Op de Wereldboom is een speltherapeut aanwezig voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben op sociaal-emotioneel gebied.

6.5.4. Leesbegeleiding

Eén dag in de week wordt er vanuit school leesbegeleiding gegeven in kleine groepjes. Er wordt gebruik gemaakt van verschillende effectieve methodieken zoals RALFI of Connect. Ook worden woordrijtjes en teksten herhaald gelezen en is er preteaching en reteaching bij teksten van bijvoorbeeld Nieuwsbegrip. De leesbegeleiding is voor leerlingen waarbij de aanpak 2 in de klas onvoldoende effect lijkt te hebben.

6.5.5. Specialistische Jeugdhulp in het Speciaal Onderwijs (SJSO)

Vanuit de SJSO is er drie dagen per week een Orthopedagoog van Levvel aanwezig op de Wereldboom. Er wordt individuele leesbegeleiding geboden en dyslexie onderzoek gedaan bij kinderen die hiervoor in aanmerking komen. Vaak is er naast de leesproblematiek ook op een ander gebied ondersteuning nodig. Denk aan psycho-educatie of cognitieve gedragstherapie. Levvel integreert dit binnen de leesbehandeling op school.

Ook Fibbe is vanuit de SJSO een partner waarmee we samenwerken. Fibbe biedt twee dagen per week hulp voor problemen die het leren en daarmee de ontwikkeling van een leerling in de weg staan. Van sociale problemen tot psychiatrie, van leerstoornissen tot intelligentie problemen. Deze specialistische hulp wordt geboden binnen de geestelijke gezondheidszorg met extra aandacht voor school. Ieder schooljaar zal opnieuw bekeken worden welke expertise er op school ingezet kan worden vanuit het SJSO budget passend bij de doelen van dat schooljaar en de individuele hulpvragen die er dan zijn.

6.5.6. Ouder-Kind Team

We werken samen met een ouder kind team uit de Gemeente Amsterdam.

Taken Ouder-Kind adviseur:

- Neemt deel aan de CvB om mee te denken over complexe situaties en om eventueel ingezet te worden
- In gesprek gaan met ouders om te inventariseren wat er nodig is.
- Eventueel hulpverleningstrajecten uitzetten. Als er al hulpverlening aanwezig is en het de hulpverlening gaat niet goed dan kan de schoolmaatschappelijk werker de ouders en school ondersteunen om zo ervoor te zorgen dat het hulpverleningstraject weer goed op de rit komt
- Samen met de school het Protocol Kindermishandeling volgen en uitvoeren

Hoofdstuk 7: Bijlagen

7.1. Format OPP

7.2. Format Groepsplan

7.3. Schoolstandaard en leerlijnen

7.4. Bijlage ZBO

7.5. ZBO Vraagstellingsformulier